Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro zahraniční věci

2025/2254(INI)

12.2.2026

NÁVRH ZPRÁVY

o zprávě Komise o Severní Makedonii za rok 2025
(2025/2254(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodaj: Thomas Waitz

PR_INI

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....8

PŘÍLOHA: ZVEŘEJŇOVÁNÍ PODNĚTŮ 9

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o zprávě Komise o Severní Makedonii za rok 2025
(2025/2254(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Severní Makedonie na straně druhé[1],

– s ohledem na žádost Severní Makedonie o členství v Evropské unii, předloženou dne 22. března 2004,

– s ohledem na rozhodnutí Evropské rady ze dne 16. prosince 2005 udělit Severní Makedonii status kandidátské země EU,

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1529 ze dne 15. září 2021, kterým se zřizuje Nástroj předvstupní pomoci (NPP III)[2],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1449 ze dne 14. května 2024 o zřízení nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu[3],

– s ohledem na Program reforem Severní Makedonie, schválený Komisí v rámci Nástroje pro reformy a růst dne 23. října 2024,

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. února 2020 s názvem „Posílení procesu přistoupení – přesvědčivá perspektiva EU pro západní Balkán“ (COM(2020)0057),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. listopadu 2023 nazvané „Nový plán růstu pro západní Balkán“(COM(2023)0691),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. března 2024 o předvstupních reformách a přezkumech předvstupní politiky (COM(2024)0146),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2025 nazvané „Zpráva o právním státu 2025“ (COM(2025)0900), doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o právním státu 2025 – kapitola o stavu právního státu v Severní Makedonii (SWD(2025)0930),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 4. listopadu 2025 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2025“ (COM(2025)0690), doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o Severní Makedonii za rok 2025“ (SWD(2025)0753),

---

1 Úř. věst. L 84, 20.3.2004, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/oj.
2 Úř. věst. L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 Úř. věst. L 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– s ohledem na prohlášení ze summitu EU a zemí západního Balkánu konaného dne 17. prosince 2025 v Bruselu,

– s ohledem na závěrečnou zprávu volební pozorovatelské mise Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE/ODIHR) ze dne 23. září 2024 o předčasné prezidentské volbě dne 24. dubna 2024 a předčasných parlamentních volbách dne 8. května 2024 v Severní Makedonii,

– s ohledem na společná doporučení přijatá na 24. schůzi Smíšeného parlamentního výboru EU-Severní Makedonie, konané ve dnech 26. a 27. listopadu 2025 ve Štrasburku,

– s ohledem na svá předchozí usnesení o Severní Makedonii, zejména na usnesení ze dne 24. října 2019 o zahájení přístupových jednání se Severní Makedonií a Albánií[4],

– s ohledem na Smlouvu o přátelství, dobrých sousedských vztazích a spolupráci mezi Bulharskem a Severní Makedonií, podepsanou dne 1. srpna 2017 a ratifikovanou v lednu 2018,

– s ohledem na Konečnou dohodu o urovnání neshod popsaných v rezolucích Rady bezpečnosti Organizace spojených národů 817 (1993) a 845 (1993), ukončení prozatímní dohody z roku 1995 a vytvoření strategického partnerství mezi Řeckem a Severní Makedonií ze dne 17. června 2018, rovněž známou jako „Prespanská dohoda“,

– s ohledem na třetí konferenci OSN o normalizaci zeměpisných názvů, která se konala v roce 1977,

– s ohledem na dialog se Severní Makedonií v návaznosti na monitorování a na příslušnou zprávu, kterou přijalo dne 8. ledna 2026 Parlamentní shromáždění Rady Evropy (PACE),

– s ohledem na článek 55 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A10-0000/2026),

A. vzhledem k tomu, že Severní Makedonie má od roku 2005 status kandidátské země EU a v prosinci 2023 úspěšně dokončila proces prověřování;

B. vzhledem k tomu, že strategický závazek Severní Makedonie k přistoupení k EU a národní konsensus mezi politickými stranami jsou neochvějné a podpora mezi občany nepřestává být vysoká;

C. vzhledem k tomu, že politika rozšíření EU zůstává strategickou investicí do míru, stability a prosperity na evropském kontinentu a důvěryhodnost procesu přistoupení závisí na přísné podmíněnosti a spravedlivém zacházení s kandidátskými zeměmi;

D. vzhledem k tomu, že Evropský parlament soustavně podporuje evropskou perspektivu Severní Makedonie a současně zdůrazňuje, že je zapotřebí pokračovat soustavně

[4] Úř. věst. C 202, 28.5.2021, s. 86.

v reformách a plnit dohodnuté závazky;

E. vzhledem k tomu, že provádění reforem nadále ovlivňuje politická polarizace, omezená spolupráce mezi stranami a snížená důvěra veřejnosti v instituce;

F. vzhledem k tomu, že Severní Makedonie dosáhla při provádění svého programu reforem měřitelného pokroku;

1. znovu opakuje, že plně podporuje odhodlání Severní Makedonie stát se členem EU, a to na základě jasného a měřitelného pokroku a přísné, avšak spravedlivé podmíněnosti;

2. konstatuje, že reformní dynamika vyžaduje obnovení politického závazku, mj. pokud jde o nezbytné ústavní změny, konstruktivní spolupráci napříč stranami a účinný parlamentní dohled;

3. naléhavě vyzývá Evropskou radu, aby dala veřejně a jednoznačně najevo, že Rada má v úmyslu rychle a bezpodmínečně přijmout kladné rozhodnutí o zahájení další fáze přístupových jednání se Severní Makedonií, jakmile budou splněny podmínky uvedené v jejích závěrech ze dne 18. července 2022;

4. oceňuje odhodlání makedonských občanů k integraci do EU a podporu, kterou tomuto projektu projevují dvě desetiletí poté, co byl proces zahájen; žádá, aby byla v co největším počtu oblastí využívána postupná integrace, aby mohli makedonští občané těžit z integrace do EU již před přistoupením;

5. připomíná, že dvoustranné spory mezi zeměmi je třeba řešit mimo proces přistoupení prostřednictvím otevřeného dialogu a opravdové spolupráce;

6. vítá stabilitu vztahů mezi etniky a provádění ochridské rámcové dohody a vyzývá všechny aktéry, aby zachovali integritu země;

Fungování demokratických institucí

7. konstatuje, že zatímco demokratické instituce v Severní Makedonii fungují uspokojivě, politická polarizace trvá a zpožďuje tolik potřebné reformní kroky a jmenování úředníků; vyjadřuje politování nad tím, že nebyly učiněny žádné pokusy o přijetí ústavních změn potřebných k odblokování tematického okruhu základních zásad;

8. zdůrazňuje, že by měl být dále posílen parlamentní dohled nad výkonnou mocí, a vyzývá k posílení kontrolních mechanismů;

9. konstatuje, že stále neproběhla komplexní volební reforma; opakuje svou výzvu k provedení dosud nerealizovaných doporučení Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě / Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva (OBSE/ODIHR) a Benátské komise; dále vyzývá k větší transparentnosti, pokud jde o financování politických stran a politické reklamy;

10. uznává, že bylo dosaženo mírného pokroku v reformě veřejné správy a digitální transformaci; konstatuje však, že je třeba vyvinout další úsilí, a to i pokud jde o reformy místní samosprávy;

Sdělovací prostředky a občanská společnost

11. oceňuje skutečnost, že Severní Makedonie poskytuje přiměřené právní záruky svobody projevu; konstatuje však, že je třeba více pracovat na vytvoření skutečně příznivého prostředí pro svobodné a nezávislé sdělovací prostředky;

12. se znepokojením poukazuje na rostoucí koncentraci vlastnictví sdělovacích prostředků; vyzývá k posílení záruk redakční nezávislosti, transparentnosti v souvislosti s reklamou zadávanou státem a ochrany novinářů;

13. vyjadřuje znepokojení nad dezinformačními kampaněmi, které zpochybňují demokratické hodnoty a cíl země stát se členským státem EU;

14. oceňuje obecně příznivé prostředí pro organizace občanské společnosti a zároveň zdůrazňuje, že je třeba, aby byla občanská společnost více činná v prioritních oblastech a více zapojena do veřejných konzultací; vyzývá k transparentnímu veřejnému financování organizací občanské společnosti;

Základní práva

15. konstatuje, že obecný rámec pro základní práva je v zásadě uspokojivý; vyzývá však makedonskou vládu, aby zlepšila právní a institucionální rámec pro rovnost žen a mužů a pro boj proti genderově podmíněnému a domácímu násilí;

16. zdůrazňuje, že je třeba nadále usilovat o zlepšení situace menšinových komunit, a to i pokud jde o používání jazyků, bojovat proti diskriminaci a podporovat rozmanitost;

17. se znepokojením konstatuje, že nebylo dosaženo téměř žádného pokroku v usnadňování každodenního života osobám se zdravotním postižením;

18. vyzývá ke zlepšení právní ochrany práv LGBTIQ+ osob a k řešení nenávistných projevů vůči této komunitě;

Právní stát

19. vyjadřuje znepokojení nad tím, že pokud jde o soudní systém, nezávislost soudů a státních zastupitelství a o posílení právního státu a protikorupčních rámců, nebylo dosaženo dostatečného pokroku;

20. se znepokojením konstatuje, že nebylo dosaženo žádného pokroku v předcházení korupci a boji proti ní a že korupce je v mnoha oblastech stále velmi rozšířená;

21. vyzývá zejména k vyšetření případů korupce na vysoké úrovni a k pravomocnému odsouzení osob, které byly do těchto případů zapojeny, jelikož tímto způsobem lze vydat signál o tom, že korupce je řešena na všech úrovních a že beztrestnost nebude tolerována;

Sociální a hospodářské reformy

22. podporuje soustavné úsilí o modernizaci hospodářství, řešení nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, posílení digitální ekonomiky a zlepšení

podnikatelského prostředí;

23. oceňuje, že byly učiněny první kroky při provádění programu reforem a víceletého pracovního programu v rámci Nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu;

24. vyzývá k dalšímu provádění strategií aktivace trhu práce pro mladé lidi, dlouhodobě nezaměstnané, osoby s nízkou kvalifikací a zranitelné skupiny;

25. vítá začlenění Severní Makedonie do jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA);

Životní prostředí, biologická rozmanitost, energetika a doprava

26. vyzývá ke zvýšení investic do dopravní a energetické infrastruktury a do dalšího sbližování právních předpisů v oblasti životního prostředí s normami EU;

27. vyzdvihuje význam přeshraničních spojení, jako jsou koridory TEN-T VIII a X;

28. vítá, že byl v květnu 2025 přijat energetický zákon, zdůrazňuje však, že země je stále silně závislá na uhlí; vyzývá k rychlému využívání energie z obnovitelných zdrojů a k většímu zaměření na energetickou účinnost;

29. vyjadřuje politování nad tím, že v oblasti právních předpisů na ochranu životního prostředí bylo učiněno jen málo kroků, a vyzývá zejména k řešení kvality ovzduší a vody a nakládání s odpadními vodami;

Regionální spolupráce a zahraniční politika

30. vítá cenný a významný přínos Severní Makedonie k regionální spolupráci a stabilitě;

31. vyzývá k odhodlané účasti na dialogu a spolupráci se sousedními zeměmi s cílem posílit regionální stabilitu a vzájemnou důvěru; vyzývá k další podpoře mezilidských kontaktů v celé jihovýchodní Evropě;

32. oceňuje, že Severní Makedonie jedná v zásadním souladu se zahraniční, bezpečnostní a obrannou politikou EU; vyzývá však makedonskou vládu, aby se v případě pochybností připojila k většinovému postoji v rámci EU;

°

° °

33. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení příslušným orgánům EU, vládám a parlamentům členských států EU a prezidentce, vládě a Shromáždění Republiky Severní Makedonie.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Letos mám tu čest představit svou druhou zprávu o Severní Makedonii. Cílem zprávy je poskytnout vyvážené a objektivní posouzení pokroku země v procesu přistoupení. Je vypracována podle zavedené praxe v reakci na balíček Komise týkající se rozšíření 2025.

Severní Makedonie se v současné době nachází v obtížné situaci, neboť proces přistoupení zůstává na mrtvém bodě.

Navzdory určitým pozitivním reformním krokům totiž nebylo v reformním programu stanoveném EU dosaženo dostatečného pokroku. Nedostatky panují zejména v klíčových oblastech, jako je právní stát, reforma soudnictví a boj proti korupci. Lze to přičíst volební kampani, omezeným kapacitám veřejné správy a nedostatku trvalého politického odhodlání.

V ústavních změnách nebylo dosaženo žádného pokroku kvůli obavám z možných dalších dvoustranných blokád nebo požadavkům sousedních zemí. Má-li být možné tuto patovou situaci překonat, je naléhavě zapotřebí, aby obě strany prokázaly větší politickou vůli.

V době velkých změn zavedeného mezinárodního řádu – zejména v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině a bezprecedentní nejistotou ohledně budoucnosti transatlantické aliance a kvůli obecnému ohrožení mezinárodního řádu založeného na pravidlech – je však nezbytné, aby Evropa držela pohromadě. Teď není prostor pro nejednoznačnost.

V tomto geopolitickém kontextu mohou vzniknout příležitosti k oživení a urychlení procesu přistoupení. Tento proces bude v každém případě i nadále založen na zásluhách a bude pevně založen na pokroku v základních oblastech, zejména v oblasti právního státu. Je proto nezbytné, aby si všechny politické zúčastněné strany v Severní Makedonii, zejména makedonská vláda a poslanci vládnoucí většiny v makedonském parlamentu, byli vědomi opětovné naléhavosti této situace a neprodleně začali v těchto klíčových oblastech vykonávat hmatatelnou, přesvědčivou a skutečnou práci.

Pokrok v reformách v oblasti právního státu je rozhodující nejen z hlediska členství v EU. Má rovněž zásadní význam pro budování prosperujícího a odolného státu, který slouží všem svým občanům. Předpokladem udržitelného hospodářského rozvoje je fungující právní stát a předvídatelné a důvěryhodné investiční prostředí. To umožní této zemi a jejím občanům zároveň plně využívat programů a projektů postupné integrace, které nabízí Evropská unie.

Ovšem i EU a její členské státy musí plnit své úkoly. Musíme Severní Makedonii plně podporovat, mimo jiné prostřednictvím aktivní diplomacie, abychom ji pomohli dosáhnout pokroku v plnění jejích vlastních závazků a překonat stávající překážky.

Pokud jde o Evropský parlament, jsem stejně jako v předchozím sledovaném období i nadále odhodlán podporovat stabilní, konstruktivní, proevropskou a prodemokratickou většinovou podporu pro přistoupení Severní Makedonie k EU. Doufám v podporu všech poslanců, kteří tento strategický cíl sdílejí.

PŘÍLOHA: ZVEŘEJŇOVÁNÍ PODNĚTŮ

Zpravodaj v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu prohlašuje, že do své zprávy zahrnul podněty k záležitostem týkajícím se předmětu spisu, které při vypracovávání návrhu zprávy obdržel od zástupců zájmových skupin spadajících do oblasti působnosti interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti[1] nebo představitelů orgánů třetích zemí, včetně jejich diplomatických misí a velvyslanectví:

1. Zástupci zájmových skupin spadající do oblasti působnosti interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti
European Commission, DG ENEST
EU Delegation in North Macedonia, EEAS
Austrian Embassy in North Macedonia
Bulgarian Embassy in North Macedonia
Balkan Investigative Network
Association of Journalists of North Macedonia
European Policy Centre Skopje
Stiftung Wissenschaft und Politik
Metamorphosis Foundation
European Policy Institute
Institute for Democracy ‘Societas Civilis’
Open Society Foundations
ELIAMEP
Romalitico
Kvinna till Kvinna Foundation
Organization of Women Sveti Nikole
HA Majka, Kumanovo
ESE Association for Emancipation, Solidarity and Equality of Women
Reactor - Research in Action
Coalition Margins
Sida waste management project
2. Představitelé veřejných orgánů třetích zemí, včetně jejich diplomatických misí a velvyslanectví
Government representatives of North Macedonia
Members of the Macedonian Assembly
Party members of ruling majority and opposition parties
Municipal government of Suto Orizari
U.S. Embassy in North Macedonia

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodaje.

[1] Interinstitucionální dohoda ze dne 20. května 2021 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o povinném rejstříku transparentnosti (Úř. věst. L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj)

Pokud jsou na seznamu uvedena jména, funkce, případně jména i funkce fyzických osob, zpravodaj prohlašuje, že příslušné fyzické osoby byly seznámeny s prohlášením Evropského parlamentu o ochraně osobních údajů č. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), které stanoví podmínky platné pro zpracování jejich osobních údajů a práva související s tímto zpracováním.